

lexikografia saileko zuzendari izana, eta 1915etik Espainiako hizkuntzen historiaren irakasle Madrilgo Unibersidadean, eta geroago Espainiako literaturia irakasle ifar-Ameriketako Princeton eta San Diego-ko Unibersidadeetan.

Lehen garai hartan, Menéndez Pidal eta Giner de los Ríos-en jarraitzaile izan zen. Filologia eta linguistikako testu zahar asko argitaratu zituen. Hauetan euskararen aztarnen berri ere bai, eta honegatik izendatu zen orduko urgazle.

Bizitzaren azken partean, Espainiako guduagatik, Ifar-Ameriketara jo zuen eta han Erdi-Aroko historiagintzari ekin zion.

Bere ustez, Espainiako historiaren errealitatea visigotiko garaiazen azkenetik hasten da, VIII.mendetik. Kristauak, arabeak eta juduak elkarrekiko tira-bira eta har-emanetatik heldua, VIII.etik XV.era bitartean.

Bere lanik aipagarrien arteko ditugu: *Los españoles, cómo llegaron a serlo; De la edad conflictiva; La realidad histórica de España; España en su historia: cristianos, moros y judíos; Lo hispánico y el erasmismo; Castilla la gentil; Antonio Guevara; Santa Teresa y otros ensayos; Don Juan en la literatura española; El pensamiento de Cervantes; Semblanzas y estudios españoles; Vida de Lope de Vega;* etc. Bere bizitzan hirurehun bat lan burutu zituen, liburu eta saiakeraz. Bere azken irakaskintzak eman zituen Princeton-en hamar mila liburutik gorako biblioteka bat utzi du, Espainiako gaiez.

Ohorezko irakasle izendapena zuen La Plata, Santiago de Chile, México eta Columbia-ko Unibersidadeetan.

Américo Castro-k, aspaldi euskerari buruzko lanetatik aparte bage-nuen ere, gure oroi-mina eta dolu-mila berakin ditu.

J. S. M

LUIS GONZALEZ ETXEBARRI (1893-1971)

1971ko abuztuaren 7an hil zen Buenos Aires-en. Luis González Etxebarri, Ubidean jaioa zen 1893ko urriaren 8an.

Lehen ikastaroak Gasteizen egin zituen, gero Bilbon jarraitzeko, baxtilerra eta filosofia eta letrak. Azken hau bukatzeke kazetaritzari heldu zion eta "Euzkadi", "Aberri" eta beste zenbait aldizkaritan idatzi zuen, bai erdaraz eta bai euskaraz.

1919an, Euskaltaindiaren lehen urgazle edo laguntzaileen artean izendatu zen, Arabaren izenean, Ubideakoa izatez Araba aldeko euskara mota ezagutzen zuelako.

Garai haietan politika ekintzan ari zen, 1916an Euzko Gaztedi-ko idazkaria izana en, eta Primo de Rivera-ren diktadura garaian herbeste-ratu beharra izan zuen eta Argentina-ratu zen, gehiago ez itzultzeko. Buenos Aires-ko "La Nación"en kazetari sartu zen, baina lehen urteetan Euskal Herrikoetan ere idazten zuen, denborarekin ahaztuaz joan bazen ere.

Bere euskal gai eta euskarazkoetan, gehienez, Vicente de Aizkibel eta Aizkibel'dar Bingen erabiltzen zuen izenordez. Bere euskarazko liburuak: *Ipuin aberkoyak* (Bilbao, 1917) eta *Urretxindorra* (Bilbao, 1918) ditu.

Bere berri gehiago eta zehatzagoak "Boletín del Instituto Americano de Estudios Vascos"en, vol. XIX, 92 zenbakiaren 36/41 orr. (Buenos Aires, 1973), Andres M.ª Irujo-k emanak.

J. S. M.